

Aikakauskirja Kasvatus
Abstraktit

Muhonen, Heli – Vasalampi, Kati – Poikkeus, Anna-Maija – Rasku-Puttonen, Helena – Lerkkanen, Marja-Kristiina. 2016. LÄMMIN OPETTAJA-OPPILASSUHDE EDISTÄÄ KOULUUN SITOUTUMISTA. *Kasvatus* 47 (2), 112–124.

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin opettaja-oppilassuhteen ja oppilaan kouluun sitoutumisen yhteyttä sekä selvitettiin, onko opettaja-oppilassuhteen laadussa eroa kun huomioidaan oppilaan sukupuoli tai yksilöllisen tuen tarpeen määrä. Lisäksi tarkasteltiin, ennustavatko oppilaan sukupuoli, yksilöllisen tuen määrä ja opettaja-oppilassuhteen laatu oppilaan kouluun sitoutumista. Tutkimus toteutettiin osana Alkuportaatt-seurantatutkimusta. Tämän osatutkimuksen aineistona olivat 249 kuudennen luokan oppilaan kouluun sitoutumisen itsearvioinnit sekä heidän opettajiensa arviot opettaja-oppilassuhteesta sekä oppilaan saamasta yksilöllisen tuen ja huomion määrästä yleisopetuksen oppitunneilla. Tulokset osoittivat, että lämmin ja myönteisiä tunteita sisältävä opettaja-oppilassuhde oli yhteydessä oppilaan vahvaan kouluun sitoutumiseen, kun taas ristiriitainen ja kielteisiä tunteita sisältävä opettaja-oppilassuhde oli yhteydessä oppilaiden heikkoon kouluun sitoutumiseen. Opettajat myös arvioivat opettaja-oppilassuhteen laadun erilaiseksi tyttöjen ja poikien osalta sekä riippuen siitä, kuinka paljon yksilöllistä tukea ja huomiota oppilas sai yleisopetuksen tunneilla.

Asiasanat: opettaja-oppilassuhde, opettajan tunnekokemukset, kouluun sitoutuminen, yksilöllinen tuki

Lempinen, Sonia – Berisha, Anna-Kaisa – Seppänen, Piia. 2016. INKLUUSION JA KOULUVALINNAN DILEMMA – OPPILAAN TUEN TASO JA YLÄKOULUJEN OPPILAAKSIOTTO TURUSSA. *Kasvatus* 47 (2), 125–138.

Tässä artikkelissa pohdimme inklusion ja kouluvalinnan suhdetta. Tutkimuksessa tarkasteltiin yhden ikäluokan kattaneella turkulaisella oppilasrekisteriaineistolla (17 yläkoulua ja 1428 oppilasta) seuraavia kysymyksiä: Missä erityisen ja tehostetun tuen piirissä olevat seitsemäsluokkalaiset käyvät kouluun muihin oppilaisiin verrattuna? Miten eri tuen tasoja saavat seitsemäsluokkalaiset ovat jakautuneet yläkouluihin ja niiden eri luokille, kun tarkastelussa huomioidaan sukupuoli, äidinkieli ja asuinpaikan mukainen oppilasalue? Analyysi toteutettiin ristiintaulukoinnin, khiin neliö -testillä ja tarkastelemalla muuttujien suhteellisia osuuksia. Erityisen tuen piirissä olevat oppilaat ja pojat erityisesti päätyivät useammin erityisopetuksen luokille tai kouluihin. Tehostetun tuen piiriin kuuluvat oppilaat sijoittuivat pääsääntöisesti yleisluokille. Yleisen tuen piiriin kuuluvista oppilaista lähes joka toinen sijoittui painotettuun opetukseen; suomen- tai ruotsinkieliset oppilaat sijoittuivat näin useammin kuin muunkieliset. Painotetun opetuksen luokissa oli vain vähän tehostetun tuen piiriin kuuluvia oppilaita, eikä ainuttakaan erityistä tukea saavaa oppilasta, kun taas muissa yläkouluista kävi kaikkien tuen tasojen piiriin kuuluvia oppilaita.

Asiasanat: inklusio, lähikouluperiaate, kouluvalintapolitiikka, erityis- ja painotetun opetuksen luokat

Laakso, Hanna – Kiili, Carita – Marttunen, Miika. 2016. AKATEEMISTEN TEKSTITAITOJEN OHJAUS YLIOPISTO-OPISKELIJOIDEN TIEDONRAKENTAMISEN TUKENA. *Kasvatus* 47 (2), 139–152.

Yliopisto-opinnoissa menestyminen edellyttää hyviä akateemisia tekstitaitoja, sillä opiskelijat osoittavat oppimistaan yleensä kirjallisuutta lukemalla sekä keskustelemalla ja kirjoittamalla lukemansa pohjalta. Artikkelissa kuvataan opetuskokeilua, jossa yliopisto-opiskelijat (n = 52) saivat akateemisiin tekstitaitoihin liittyvää ohjausta perusopintojen kasvatuspsykologian kurssilla, joka toteutettiin lukupiirityöskentelynä.¹ Tutkimuksessa selvitettiin, miten akateemisten tekstitaitojen ohjausta saaneet pienryhmät (n = 7) rakensivat tietoa verrattuna pienryhmiin, jotka eivät saaneet ohjausta (n = 6). Tutkimusaineisto koostuu 13 lukupiiripöytäkirjasta. Pöytäkirjojen sisältämät

tiedonrakentamista ilmentävät tekstifragmentit (n = 907) luokiteltiin teoriaohjaavan aineistolähtöisen analyysin avulla viiteen pääluokkaan, jotka jakaantuivat 10 alaluokkaan. Opiskelijat rakensivat tietoa yleisimmin argumentoimalla eli perustelemalla väitteitään ja esittämällä oikeutuksia johtopäätöksilleen sekä referoimalla kurssikirjallisuutta. Ohjausta saaneet ryhmät esittivät kysymyksiä ja perustelivat tekemiään rajauksia useammin kuin ryhmät, jotka eivät saaneet ohjausta. Ne ryhmät, jotka eivät olleet saaneet ohjausta, puolestaan referoivat kurssikirjallisuutta ja esittivät enemmän perustelemattomia rajauksia. Akateemisten tekstitaitojen ohjaus siis tuki opiskelijoiden tiedonrakentamista lukupiirissä. Tekstitaitojen ohjaaminen jo yliopisto-opintojen alkuvaiheessa on tärkeätä, jotta opiskelijat tutustuvat akateemisiin tekstikäytänteisiin mahdollisimman varhain.

Asiasanat: akateemiset tekstitaidot, tiedonrakentaminen, argumentointi, yliopisto-opiskelu, lukupiiri